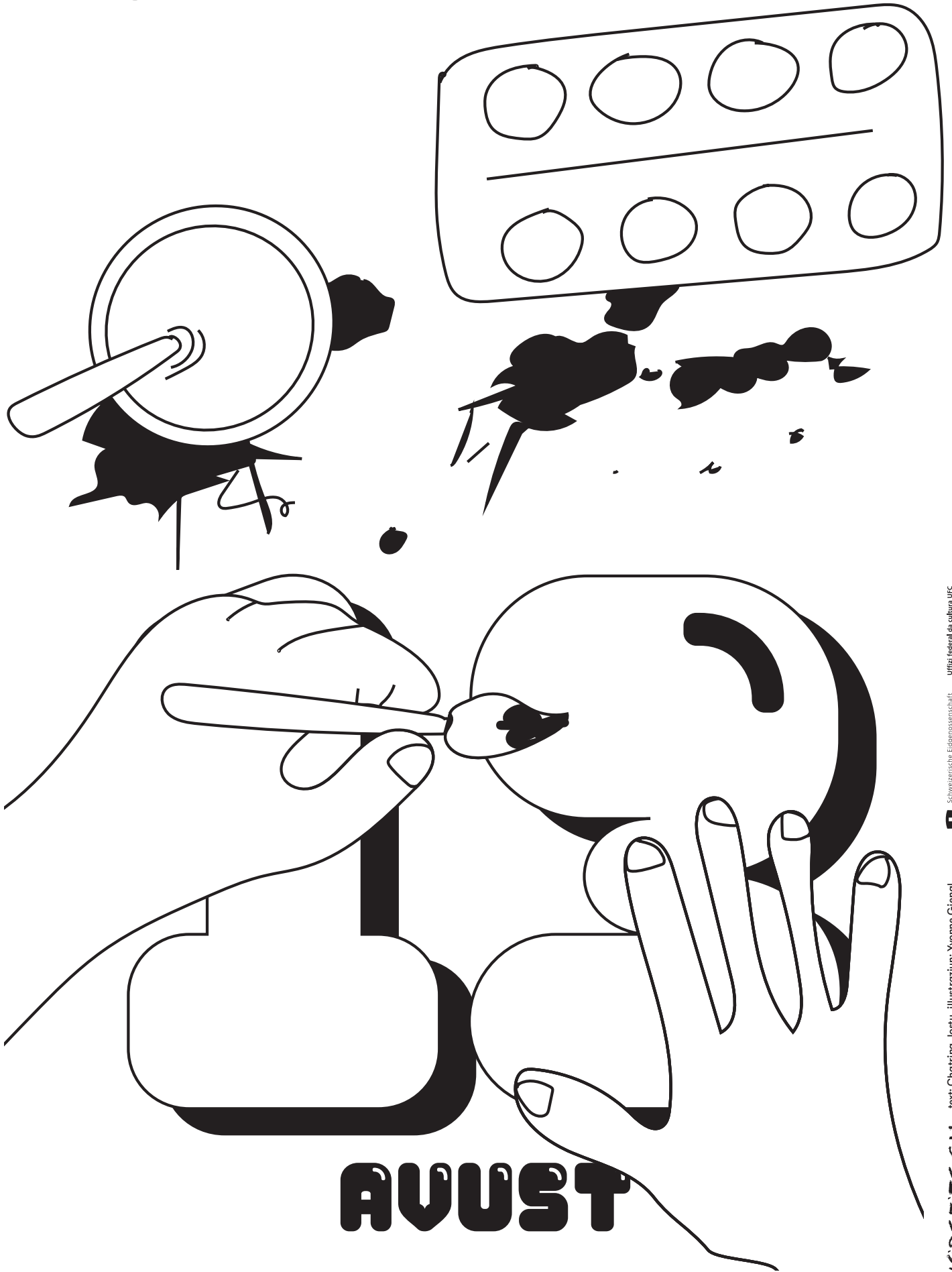

Oz e igl Gi da las sanastreras a digls sanastrers

Igl Gi da las sanastreras a digls sanastrers

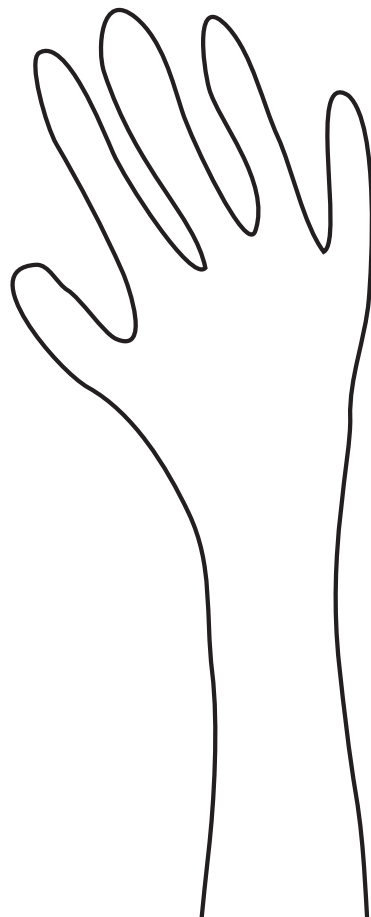
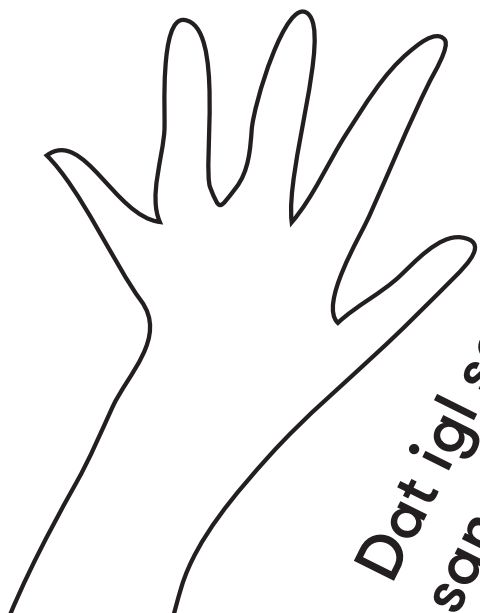
Cun tge mán scrivas tei? Cun tgenegn malegias tei? A cun tgenegn va'gl miglier da tagliar? Cugl dretg near cugl saniester? Igl blears carstgàns fan quellas tgossas cugl mán dretg, els en dretgers. Scha tei scrivas, malegias, taglias a fieras egna bura igl ple bugent cugl mán saniester, lura es tei sanastrera near sanastrer a que gi e spezialmeing par te! Gl'American Dean R. Campbell â invento que gi gl'on 1976 par far egna fegn ad ideias faladas sur da parsùnas ca dovran ple bugent igl mán saniester. Ple bòld carteva la gliud ca easser sanastrera near sanastrer segi anzatge nosch c'ign stotgi cureger. Ascheia ân probabla-meing voss tats a vossas tatas stuieu amprender da scriver cugl mán dretg, ear sch'igl fuss sto ple sempel par els da scriver cugl mán saniester. Oz san ign ca tuts dus e normal. Igl samussa cugls ons tge mán c'anzatgi preferescha.

*Dat igl sanastreras near
sanastrers an tia famiglia?*

*Tge tgossas sas tei far cun tuts
dus màns madem bagn?*

Egn popet mida ànc giou igls màns par tschifar seas tarmagls near otras tgossas. Cur c'el â zirca 1 on, â el egn mán preferieu a cun zirca 3 ons mida el betga ple giou igl mán ad ign veza, sch'el e sanastrer near dretger.

Sanastreras a sanastrers famus en par exaimpel igl pictur artist Pablo Picasso, igl cantadur Justin Bieber, igl giujeader da burape Lionel Messi, la moderautra Oprah Winfrey a la cantadura Pink. Cur ca tei vezas la proxima geada egna fotografeia near egn video da quellas parsùnas, varda bagn cun tge mán c'ellas tegnan igl microfon near gl'utensil da scriver!

Gioi da posts

Quegl fetsch jou cun saniester!

Quegl fetsch jou cun saniester – quegl gin ign par tudestg, sch'anzatge e fetg sempel da far. Aschi sempel forza, c'ign vean ear da far quegl cugl mèn c'e ple debel. Vut gir, scha tei es dretgera near dretger a tei sas far las tgossas ear cugl mèn saniester, lura e'gl sempel par te.

Quànt greav e'gl dantànt da scriver par exaimpel cugl mèn saniester?

Fe egn'eada egn peer tgossas digl mintgagi cun tsche mèn. Par exaimpel sfigliar egn cudesch near tagliar cun la forbesch cugl mèn saniester. A quànt greav e'gl da far tut quellas tgossas cugl mèn dretg, scha tei es sanastrera near sanastrer?

Prenda par egn'eada igl tieus mèn «debel».

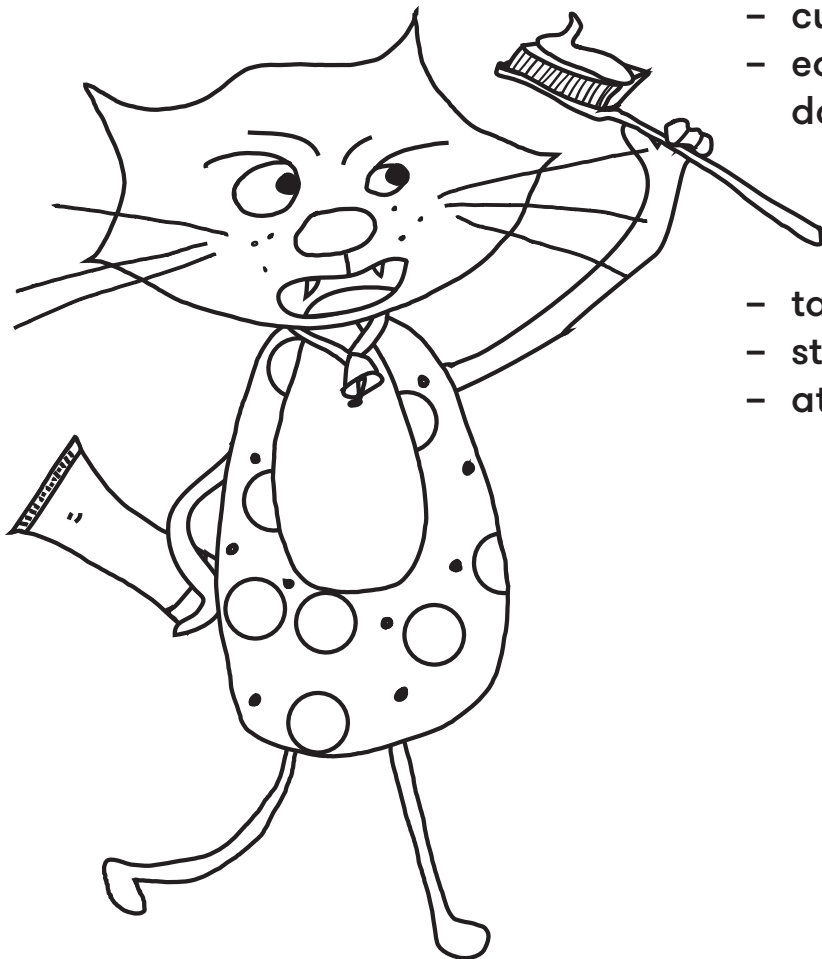

Post

Mida tieus màn

Igl noss mund e egn mund da dretgeras a dretgers. Cunquel c'igl màn dretg e igl màn fearm da la grànda part da la glied, en blearas tgossas digl noss mintgagi fatgas par dretgeras a dretgers. Par exaimpel egn Forbesch ordinaria near igls urviercels da las buteglias da PET. Par dretgers va'gl blear migler da duvrar quels utensils ca par sanastreras near sanastrers.

Amprov'egn'eada da far egn peer tgossas cugl tieus màn saniester. Scha tei es sanastrera near sanastrer, amprova da far ellas cugl tieus màn dretg.

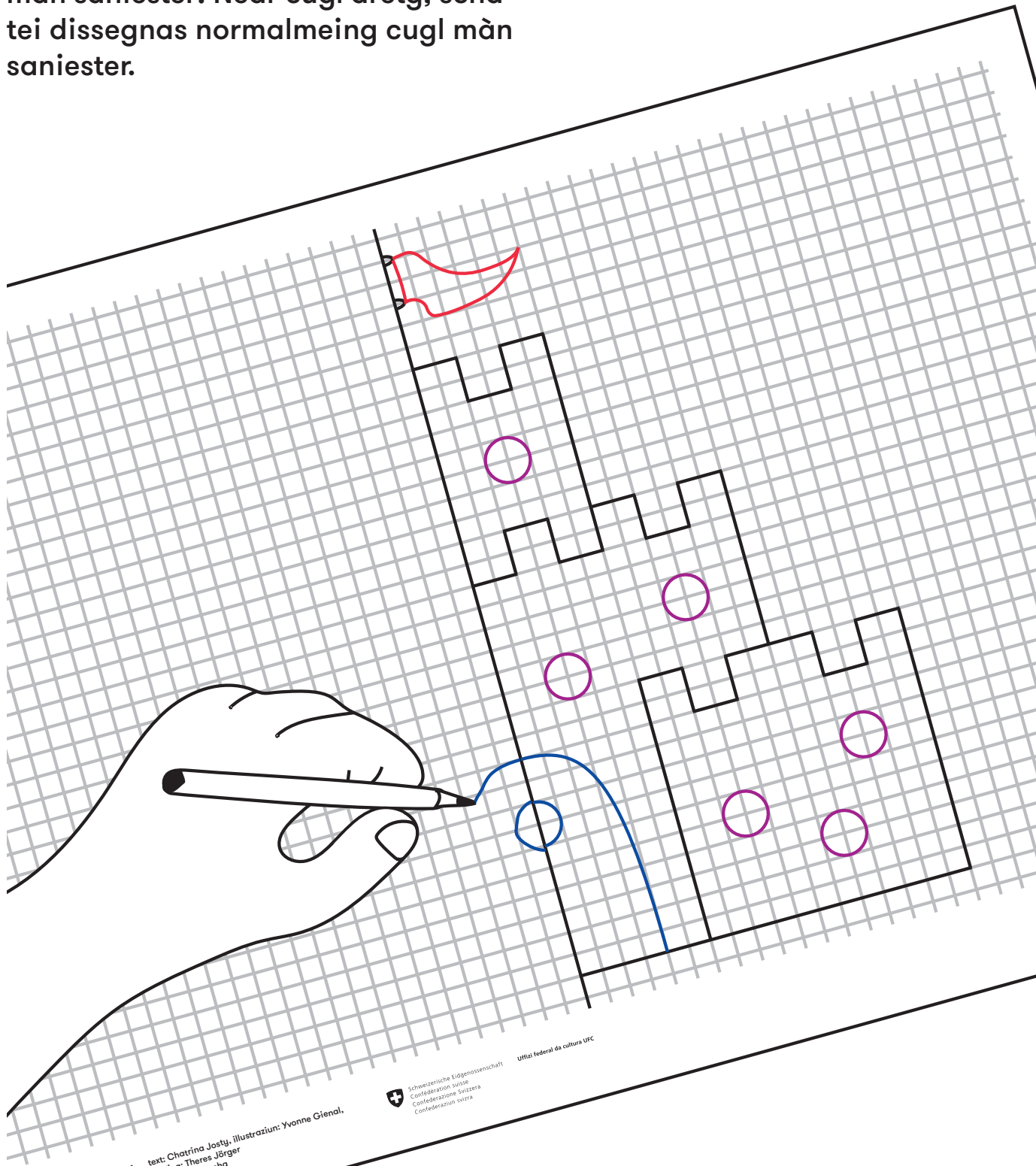

- lavar igls daints
- lavar giou la mesa
- far egn puzzle me cugl màn saniester
- far sei igls tgavels
- dar igl màn ad egn parsùna
- far urden
- prender giou igl urviercel d'egn jogurt
- sfigliar an egn cudesch
- dar buraplemas near tenis
- fierer egn bura
- scriver anzatge se'gl computer (sear se'gl màn dretg a scriver me cugl màn saniester)
- earver egn buteglia da PET
- dearscher aua an egn magiel (atenziùn: prender aua freda!)
- malagear cugl pinel
- culir flurs
- earver egn pac chips near ursets da guma
- tagliar cugl cunti
- strishear paintg se'gl pàn
- atgnas activitads

Post Spievlar las furmas

2

Cumpletescha la vart ca mánca.
Spievla las furmas. Dissegna cuagl tieus
mán saniester! Near cuagl dretg, scha
tei dissegnas normalmeing cuagl mán
saniester.

KIDSFITSCH
Lia Rumantscha

text: Chatrina Josty, illustraziun: Yvonne Gienal,
grafica: Theres Jörger
© Lia Rumantscha

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

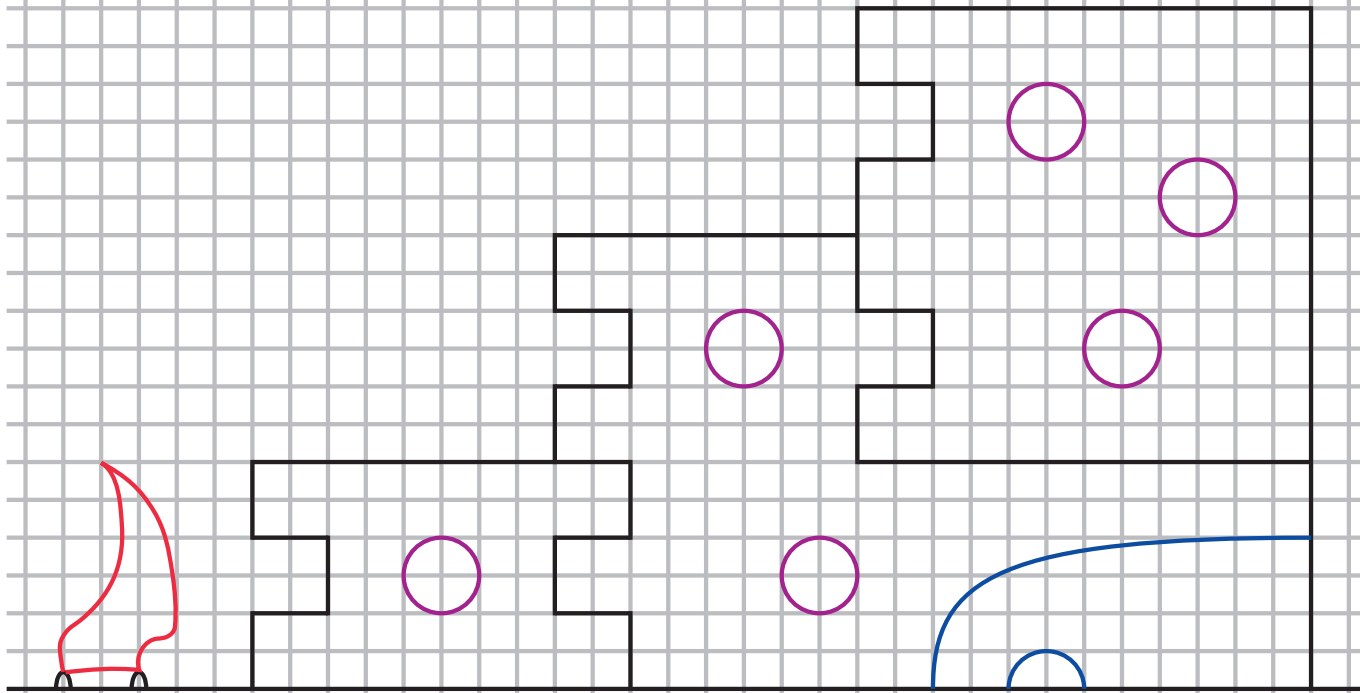
Uffiz federal da cultura UFC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

text: Chatrina Josty, illustraziun: Yvonne Gienal,
grafica: Theres Jörger
© Lia Rumantscha

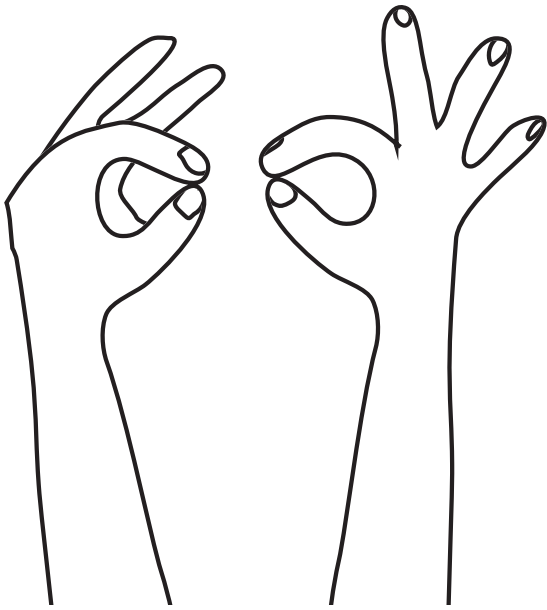
KIDSFITSCH
Lia Rumantscha

Uffiz federal da cultura UFC

Post Deta spearta!

3

Gioi 1: Confusiùn totala!

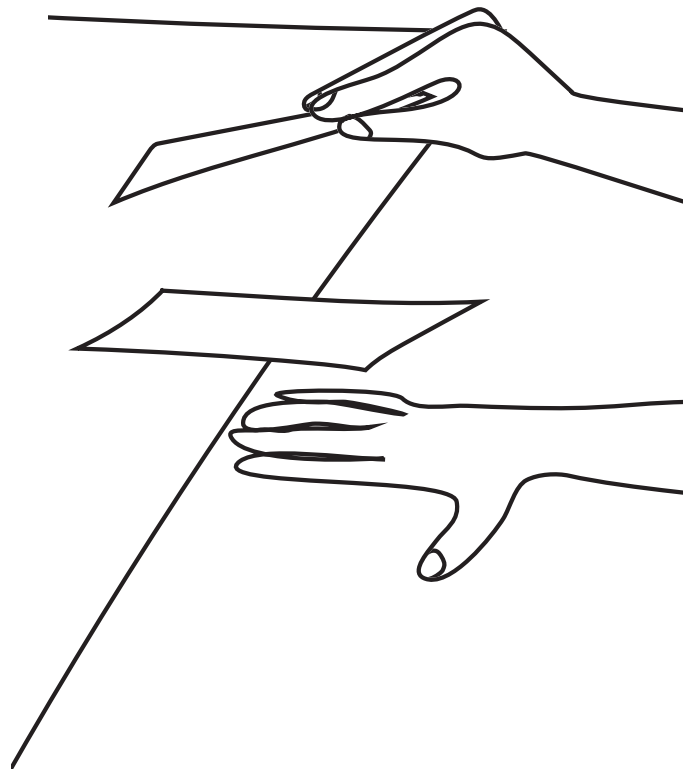
Antscheva cugl mèn saniester: igl polesch tipa egn det suainter l'oter, el passa digl det da mussar antocen tier igl det pintg a puspe anavos. Gl'amprem me plàn, alura adigna ple speart. Igl madem gioi fas tei uss ear cugl mèn dretg.

Ànc ple interessànt vean igl, sch'igl mèn saniester fa egn'otra suczessiùn c'igl mèn dretg. Vut gir, igl mèn saniester tipa gl'amprem igl det da mussar, igl mèn dretg parancùnter antscheva cugl det pintg.

Gioi 2: Tgapa la plata!

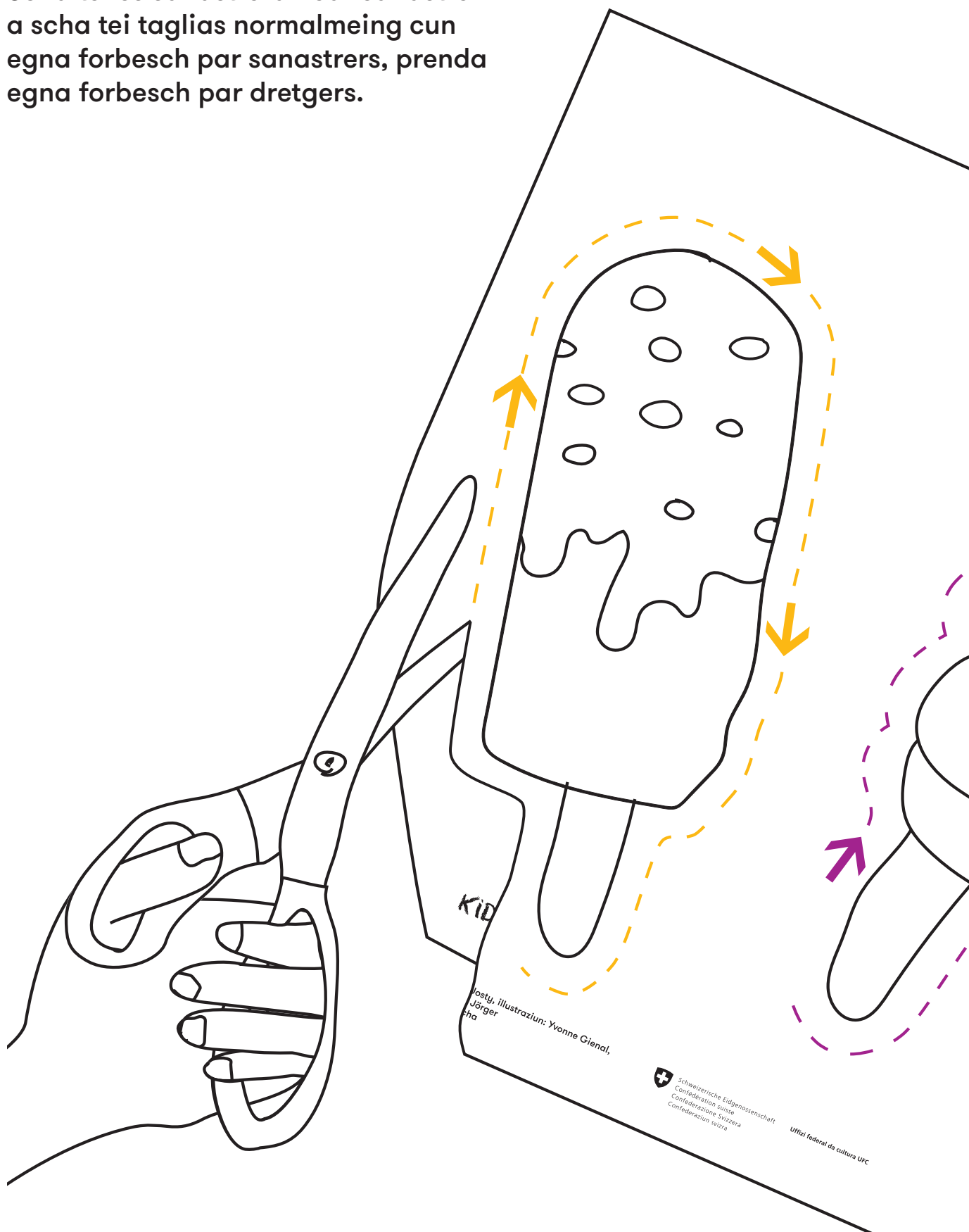
Meta la plata da biera* agl ur da la mesa. De cun tia deta egn pintg stiempel da sutansei. La plata saglia an l'aria. Amprova da tgapar ella. Scha quegl gartegia cun egn plata, alura siir ear cun duas near tres platas. A cugl mèn saniester?

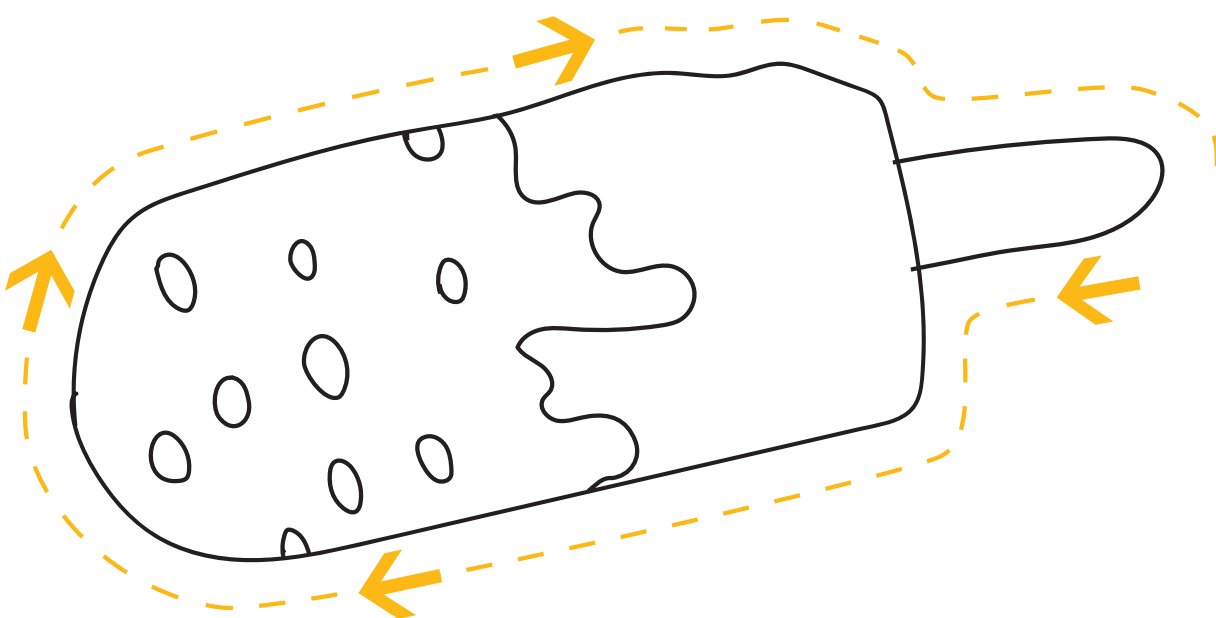
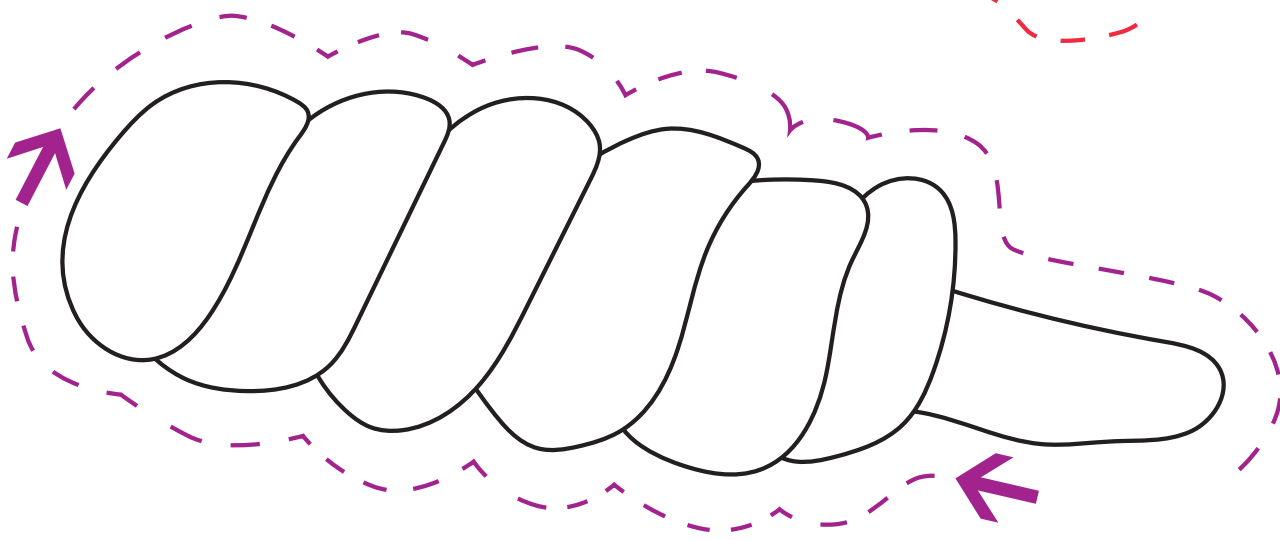
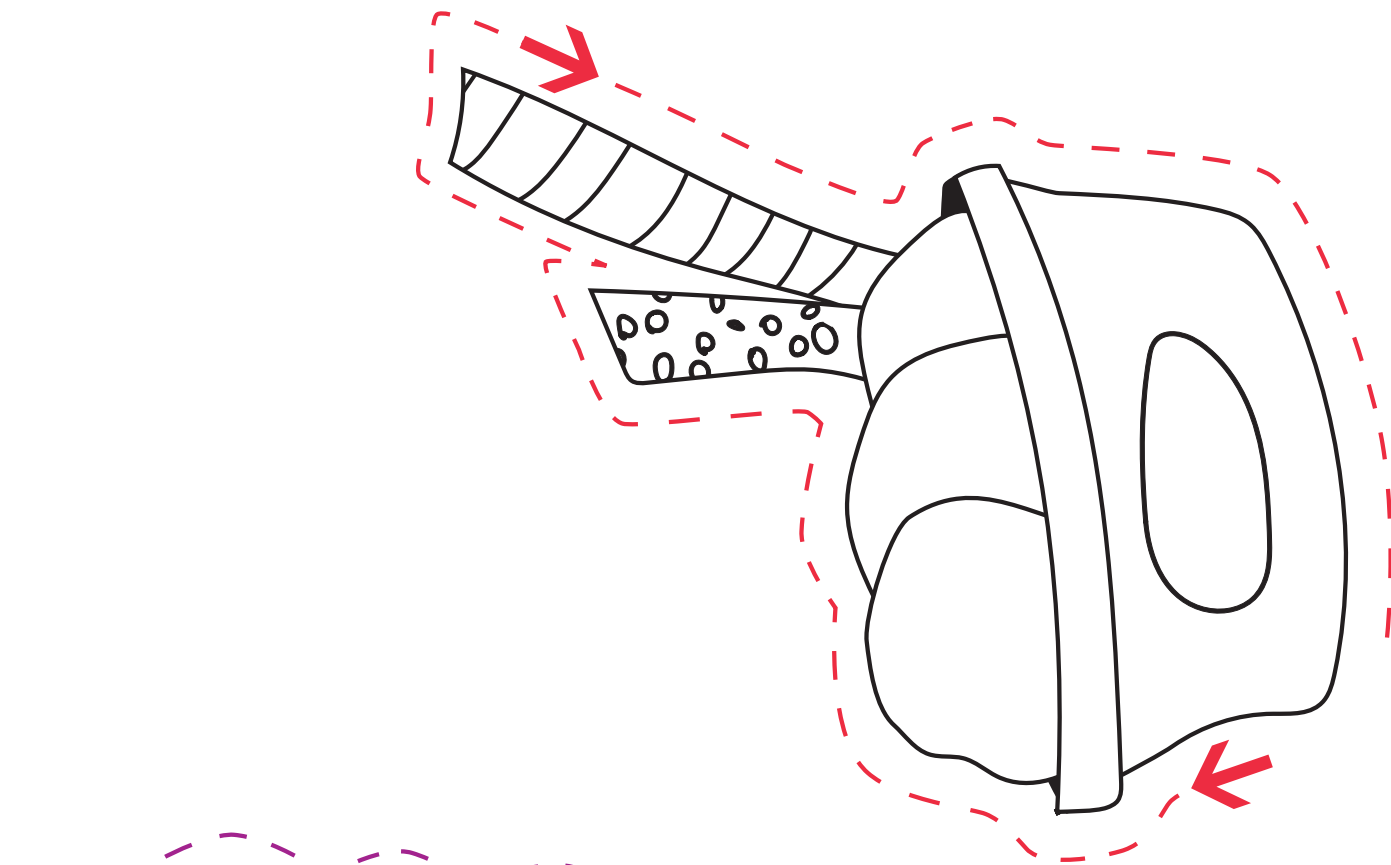
* Las platas da biera dat igl normalmeing an egn'ustreia par meter sut igls magiels near buteglias. Ampeara la proxima geada cur ca tei es an egn'ustreia, scha tei dastgas prender a tgea egn peer platas da biera.

Post Tagliar cun la forbesch

Prenda egnas forbesch agl tieus mèn
saniester a taglia or igls maletgs.
Scha tei es sanastrera near sanastrer
a scha tei taglias normalmeing cun
egnas forbesch par sanastrers, prenda
egnas forbesch par dretgers.

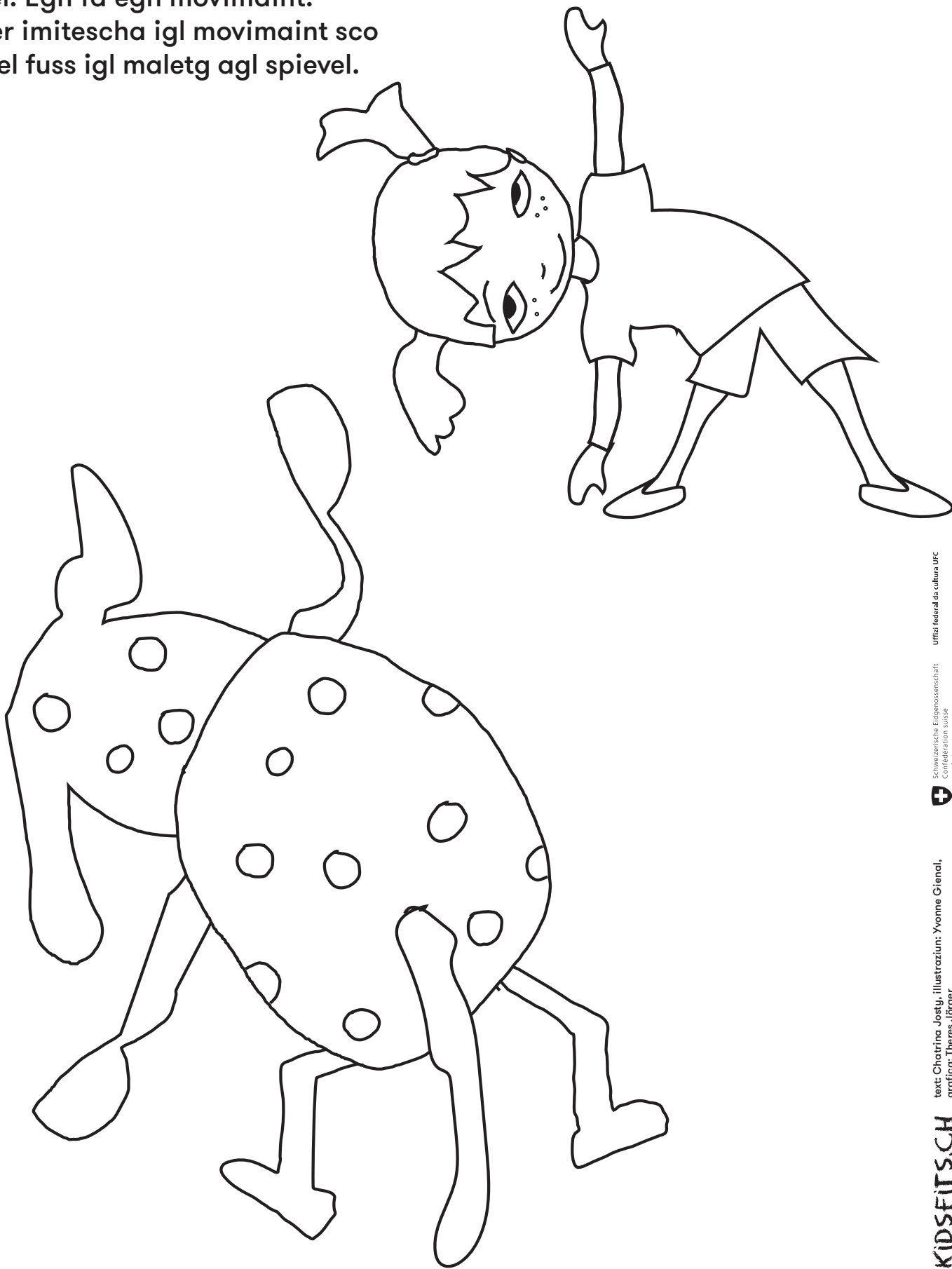

Post Gioi da spievel

5

Dus unfànts statan visavi l'egn a
l'oter. Egn fa egn movimaint.
L'oter imitescha igl movimaint sco
sch'el fuss igl maletg agl spievel.

Trenamaint par igl tscharvi

Igl noss tscharvi e partgieu an egna vart dretga ad an egna vart saniestra. La vart saniestra diregia la vart dretga digl tgierp. La vart dretga digl tscharvi diregia la vart saniestra digl tgierp. Igl noss tscharvi cumonda numnadameing an crusch! Par c'igl noss tscharvi resti fit a conzentro e'gl bien da far exerzezis ca culeian las duas parts digl tscharvi. Sco par exaimpel gl'exerzezi giosut.

Meta igl model (igl figl cugls rudeals) davànt te a prenda an mintga mán egna calur near egn risplei. Antscheva cugl mán saniester agl ur saniester a cugl mán dretg agl ur dretg a calurescha igls rudeals agl madem mumaint. Va da rudi tier rudi antocen ca tei âs ear caluro igls rudeals damiez.

Ànc ple greav e'gl, scha tei fas mintgame egna pintga crusch agls rudeals anstagl da calurar els. Igl tieus tscharvi sto alura luvrar ànc ple fetg. Mo cun ampo trenamaint veans tei ear da far quegl!

